Eduskunnan hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi

Asia: U 38/2018 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi säännöistä, joilla helpotetaan rahoitus- ja muiden tietojen käyttöä tiettyjen rikosten ennalta estämisestä, paljastamista, tutkimista tai niihin liittyviä syytetoimia varten, ja neuvoston päätöksen 200/642/YOS kumoamisesta.

Kuultava: tietosuojavaltuutettu

Ehdotuksella on tarkoitus mahdollistaa tiettyjen viranomaisten ja rahanpesun selvittelykeskuksen mahdollisuuksia saada taloudellisia tietoja ja pankkitilitietoja sekä helpottaa EU:n tasolla viranomaisten välistä yhteistyötä.

Ehdotus sisältää eräitä henkilötietojen suojaan liittyviä säännöksiä. Sisäministeriön laatimassa muistiossa todetaan mm, että henkilötietojen suojaan puututtaisiin mahdollisimman vähän, koska pääsyoikeudet olisivat rajalliset ja ne annettaisiin ainoastaan kussakin tapauksessa tarvittaville viranomaisille. Ehdotuksen mukaan jäsenvaltioiden tulisi valvoa nimettyjen toimivaltaisten viranomaisten pääsyä tietoihin ja niiden tekemiä hakuja.

Muistiossa ehdotusta on tarkasteltu perusoikeuksien ja yksityisyyden suojan kannalta ja esitetty perustuslakivaliokunnan kannanottoja henkilötietojen suojan huomioimisesta lainsäädäntövalmistelussa.

Valtioneuvosto pitää ehdotusta pääosin kannatettavana. Henkilötietojen suojan osalta valtioneuvosto on todennut, että puuttuminen perusoikeuksiin ja erityisesti henkilötietojen suojaan tulisi rajoittaa välttämättömään ja sen tulisi muutoinkin olla suhteellisuusperiaatteen mukaista. Lisäksi valtioneuvoston näkemyksen mukaan neuvotteluissa tulee varmistua siitä, että ehdotettu direktiivi on sopusoinnussa EU:n uudistuneen tietosuojalainsäädännön kanssa.

Tietosuojavaltuutettu yhtyy muistiossa esitettyihin perustuslakivaliokunnan kannanottoihin sekä valtioneuvoston kantaan henkilötietojen suojan osalta. EU:n tietosuojalainsäädännön lisäksi ehdotusta tulisi tarkastella huomioiden valmisteilla oleva kansallinen lainsäädäntö koskien pankki- ja maksutilienvalvontajärjestelmää ja henkilötietojen käsittelyä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä.

Mikäli rekisteröityjen oikeuksia (kuten esim. tarkastusoikeutta) tullaan rajaamaan, siihen liittyvän lainsäädännön tulee olla tarkkarajaista ja yksiselitteistä.